

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-229-6-43>

**ENSURING CHILDREN'S RIGHTS ON THE TERRITORY
OF FOREIGN COUNTRIES DUE TO THE ARMED CONFLICT
IN UKRAINE: SEPARATE ISSUES**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ НА ТЕРИТОРІЇ ІНОЗЕМНИХ
ДЕРЖАВ У ЗВ'ЯЗКУ З ЗБРОЙНИМ КОНФЛІКТОМ В УКРАЇНІ:
ОКРЕМІ ПИТАННЯ**

Kushnir I. P.

*Doctor of Law,
Deputy Head of the Department of
Administrative Activity
Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnytskyi, Ukraine*

Кушнір І. П.

*доктор юридичних наук,
заступник начальника кафедри
адміністративної діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
м. Хмельницький, Україна*

Tsarenko S. I.

*Candidate of Legal Sciences, Associate
Professor,
Associate Professor at the Department of
Theory of Law
and Criminal Procedural Activities
Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine
Khmelnytskyi, Ukraine*

Царенко С. І.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії права та
кримінально-процесуальної діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
м. Хмельницький, Україна*

Tsarenko O. M.

*Candidate of Legal Sciences, Associate
Professor,
Associate Professor at the Department of
Administrative Activity
Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine
Khmelnytskyi, Ukraine*

Царенко О. М.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративної
діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
м. Хмельницький, Україна*

Початок повномасштабного військового вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року зумовив потік масової міграції людей через державний кордон України з країнами Європейського Союзу. Через збройний конфлікт в Україні близько 2,4 мільйонів неповнолітніх громадян України знаходяться за межами держави [1]. Ця категорія дітей є особливо вразливою категорією осіб щодо торгівлі людьми, сексуального насилля, незаконного усиновлення, безвісного зникнення. Важливо підкреслити, що діюче законодавство України не

врегулює питання відстеження статусу переміщених за кордон неповнолітніх громадян України, забезпечення їх захисту за кордоном на території іноземних держав.

Спрощена система перетинання державного кордону України на виїзд до країн Європейського Союзу неповнолітніми громадянами України не передбачала обов'язкову наявність біометричних документів, нотаріально завіреної згоди другого із батьків на перетинання державного кордону. Натомість перетинання кордону здійснюється на підставі внутрішніх документів дитини (наприклад, свідоцтва про народження) та не вимагається нотаріально завірене доручення інших дорослих осіб, що здійснюють супровід дитини за кордон. Такий порядок перетинання кордону мав свої позитивні сторони, оскільки обумовлений великою кількістю потоку людей.

Серед бар'єрів у забезпеченні захисту прав неповнолітніх громадян України в іноземних державах можна виокремити питання оформлення статусу особи, що отримала тимчасовий захист на території Європейського Союзу відповідно до Директиви Ради 2001/55/ЄС від 20.07.2001 року про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб та відповідальності за наслідки такого прийому [2]. Правовий режим тимчасового захисту передбачає проживання на підставі посвідки, виданої приймаючою державою, який дозволяє тимчасово користуватися правами для отримання необхідного рівня захисту на території цієї держави.

Важливим кроком щодо забезпечення прав неповнолітніх громадян України закордоном є ухвалення резолюції Парламентською Асамблеєю Ради Європи (ПАРЄ) 2449 (2022) 22.06.2022 року [3], що присвячена захисту та догляду за дітьми-мігрантами та біженцями без супроводу. Резолюція стосується забезпечення: ідентифікації та реєстрації таких дітей; належної та гендерно-учутливої оцінки їхніх потреб; негайного призначення законного представника; доступу до освіти з наголосом на інтеграцію вказаних дітей; запровадження процедури оцінки віку, чутливої до дітей, та із застосуванням презумпції, що особа є неповнолітньою; доступу до ефективних засобів правового захисту тощо.

Питання захисту прав українських неповнолітніх стосується і постановки на консульський облік України таких дітей. Де факто, більшість українських неповнолітніх в'їхали в країни Європейського Союзу без паспортів громадянина України для виїзду за кордон або з паспортами, термін дії яких закінчився. Консульські адміністративні процедури потребують фізичної присутності особи у відповідних уповноважених органах для здійснення фактичної дії – реєстрації дитини. Водночас онлайн звернення для таких дій не передбачені, що суттєво ускладнює процес звернень щодо забезпечення прав дітей в іноземних державах.

Варто зазначити, що Міністерство цифрової трансформації України анонсувало нові можливості в застосунку «Дія», зокрема, і переклад англійською мовою усіх доступних документів [4]. Такі новели дозволять визнати прийнятним країнам такі цифрові документи українців за кордоном аналогом паперових у всіх правовідносинах.

Отже, питання вдосконалення адміністративних процедур, які здійснюються консульськими установами України, виконавчими органами, що забезпечують перетинання державного кордону України, є актуальним та може бути вирішеним за рахунок використання цифрових інструментів. Важливим є співробітництво України з країнами перебування українських дітей (наприклад, щодо ідентифікації дітей, шкільного навчання та медичного обслуговування тощо).

Література:

1. 2 млн українських дітей втекли від війни за кордон, 3 млн стали ВПО – ЮНІСЕФ. Новинарня. 18.06.2022. URL: <http://surl.li/cnozp>
2. Директива Ради 2001/55/ЄС від 20.07.2001 року. URL: <http://surl.li/cnpby>
3. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) 2449 (2022) 22.06.2022 року. URL: <http://surl.li/cnpbx>
4. Нові можливості в застосунку «Дія». URL: <https://thedigital.gov.ua/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-229-6-44>

THE RIGHT TO EFFECTIVE JUDICIAL PROTECTION. TAX PERSPECTIVES

ПРАВО НА ЕФЕКТИВНИЙ СУДОВИЙ ЗАХИСТ. ПОДАТКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Rarytska V. B. Рарицька В. Б.

*PhD in Law, Assistant Professor of
Department of Law, Vocational, Social and
Humanitarian Education
Higher Educational Institution «Podillia
State University»
Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region,
Ukraine*

*кандидат юридичних наук,
асистент кафедри права, професійної
та соціально-гуманітарної освіти
ЗВО «Подільський державний
університет»
м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька
область, Україна*

Provision of a person's right to effective judicial protection is the one of fundamental, guaranteed by European legislation legal principles, which